

Utlåtande på uppdrag av en domstol i delstaten Baden- Württemberg, Tyskland
"På vilket sätt påverkar Corona pandemin förhållanden i Afghanistan?"
av Eva-Catharina Schwörer – HAVAH Consulting 2020-11-30
Inofficiell översättning med författarens medgivande

Det tyska originalet är tillgängligt via författarens hemsida

<https://www.evaschwoerer.com/en/analyses/expert-assessment-for-administrative-court-german>

Förkortningar

Abkürzungen	
AAN	Afghan Analyst Network
ACCORD	Austrian Centre for Country of Origin and Asylum Research and Documentation
DFID	Department for International Development / Brit. Entwicklungshilfeministerium
DTM	Displacement Tracking Matrix
EASO	European Asylum Support Office
FES	Friedrich-Ebert-Stiftung
GFF	Global Financing Facility
ICG	International Crisis Group
IFC	International Finance Corporation / Welt Bank Gruppe
IOM	Internationale Organisation für Migration
KAS	Konrad-Adenauer-Stiftung
MMC	Mixed Migration Center
MoPH	Ministry of Public Health / Afghanisches Gesundheitsministerium
MoRR	Ministry of Refugees and Repatriation
MSF	Médecins sans Frontières / Ärzte ohne Grenzen
NGO	Non-Governmental Organization / Nicht-Regierungsorganisation
OCHA	Amt für die Koordinierung Humanitärer Angelegenheiten der Vereinten Nationen
OECD	Organisation für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung
UNAMA	Unterstützungsmission der Vereinten Nationen in Afghanistan
UNHCR	Flüchtlingshilfswerk der Vereinten Nationen
WFP	Welternährungsprogramm der Vereinten Nationen
WHO	Weltgesundheitsorganisation der Vereinten Nationen

**Ovanliga förkortningar -
tyska institutioner /
(delvis) tyska ord**

DFID – brittiskt
utvecklingsdepartement

FES – Friedrich-Ebert-
Stiftung = tysk stiftelse
förknippas med
Socialdemokraterna

IFC – grupp av Världsbanken

IOM – internationell
organisation för migration

KAS – Konrad-Adenauer-
Stiftung = tysk stiftelse
förknippas med
Christdemokraterna (CDU)

MoPH – Afghanistans
hälsodepartement

MSF – läkare utan gränser

OCHA - FN:s ämbetsverk för
att koordinera FN:s
humanitära ärenden

Innehållsförteckning

<u>1. INLEDNING</u>	3
<u>2. METOD OCH DATAINSAMLING</u>	4
<u>3. RESULTAT</u>	7
<u>A. MEDICINSK FÖRSÖRJNING</u>	7
<u>B. BOSTADSMARKNAD</u>	11
<u>C. LEVNADSFÖRHÅLLANDEN</u>	13
<u>D. DEN EKONOMISKA SITUATIONEN</u>	14

**Utlåtande på uppdrag av en domstol i delstaten Baden- Württemberg, Tyskland
”På vilket sätt påverkar Corona pandemin förhållanden i Afghanistan?”
av Eva-Catharina Schwörer – HAVAH Consulting 2020-11-30**

Inofficiell översättning med författarens medgivande

<u>E. DET AKTUELLA SÄKERHETSLÄGET SETT I ETT STÖRRE SAMMANHANG</u>	19
<u>4. SAMMANFATTNING</u>	22
<u>BILAGA I – bibliografi</u>	24

1. INLEDNING

Den 31 december 2019 informerades Förenta nationerna (FN:s) via Världshälsoorganisationens (WHO) kontor i China om situationen i staden Wuhan (provins Hubei). Det konstaterades ett ökande antal svåra lunginflammationer utan känd orsak. Vid en av alla personer som sökte sjukhusvård konstaterade myndigheterna ett helt nytt Corona virus¹. Den 30 januari 2020 förklarade WHO:s generalsekreterare Tedros Adhanom Ghebreyesus internationellt hälsonödläge på grund av utbrottet av det nya Coronavirus (2019-nCov). Den 24 februari 2020 bekräftade Afghanistans hälsodepartement (MoPH) de första fall av COVID-19 i Afghanistan bland återvändare afghaner som hade vistats i staden Qom i Iran. Den 11 mars förklarade WHO generalsekreterare COVID-19 sjukdomsutbrott till pandemi². Den 25 mars ställdes kommersiella flyg till och från Afghanistan tillfälligt in. Gränserna till Iran och Pakistan som är viktiga för passagerartrafik och godstransporter stängdes. Fram till den 5 november 2020 dog fler än 1,2 miljoner människor i 190 länder i COVID-19, 48 miljoner sjukdomsfall bekräftades officiell för hela världen³. I Afghanistan dog enligt FN:s verk för att koordinera FN:s humanitära ärenden (OCHA) och Afghanistans hälsodepartement (MoPH) under denna tid fler än 1500 människor; officiell har fler än 41 000 afghaner i landets samtliga 34 provinser blivit smittade av Coronavirus⁴.

Hela världen påverkades mycket starkt av COVID-19; det gäller hela samhället, ekonomin och den medicinska försörjningen. Denna studie har som målsättning att göra en ny bedömning av läget och förhållanden i Afghanistan. Det gäller livsförhållanden i helhet, det ekonomiska läget och den medicinska försörjningen med hänsyn till aktuella och relevanta data angående säkerhetsläget.

Författaren av denna studie levde och arbetade från september 2015 till januari 2020 i Kabul. Hon jobbade åren 2015 till 2017 som dataanalytiker och projektledare för konsultingfirman Samuel Hall. Hennes fokusområden var migration, arbetsmarknad och dessutom evaluerade hon humanitära projekt i Afghanistan och i Iran. Från 2017 fram till 2020 arbetade hon som kommunikationsexpert för olika FN-organisationer i Kabul. I denna

¹ 2020-01-10 <https://www.euro.who.int/en/health-topics/health-emergencies/coronavirus-covid-19/news/news/2020/01/novel-coronavirus-emerges-in-china>

² 2020-03-12 <https://www.euro.who.int...> Länken fungerar ej längre

³ John Hopkins University: Corona Dashboard:

<https://gisanddata.maps.arcgis.com/apps/opsdashboard/index.html#/bda7594740fd40299423467b48e9ecf6>

⁴ UN OCHA

Utlåtande på uppdrag av en domstol i delstaten Baden- Württemberg, Tyskland
"På vilket sätt påverkar Corona pandemin förhållanden i Afghanistan?"
av Eva-Catharina Schwörer – HAVAH Consulting 2020-11-30
Inofficiell översättning med författarens medgivande

tid reste hon i jobbet till fler än hälften av alla provinser i Afghanistan. Eftersom hon hade språkkunskaper i de lokala språken kunde prata direkt med befolkningen i Afghanistan utan att behöva lita på tolkar. Utöver det bodde hon i en lägenhet i Kabuls centrum och kunde röra sig ganska fritt i området. På grund av Corona pandemin kunde hon, efter att i februari 2020 har rest ut från Afghanistan, inte återvända dit. Under hela tiden (februari till augusti 2020) höll hon dock tät kontakt med tidigare arbetskollegor och vänner i Afghanistan. I augusti 2020 kunde hon under en två veckors period återvända till Kabul. Genom hennes ovanligt stora möjligheter att röra sig inom det afghanska samhället kunde hon göra sig en egen bild av situationen. Författaren är tysk medborgare. Sedan september 2020 bor hon återigen i Tyskland.

2. METOD OCH DATAINSAMLING

Forskningsfrågor

Att få svar på frågorna nedan utgjorde grunden för en ny bedömning om hur Corona pandemin påverkar levnadsförhållanden/läget och säkerhetssituationen i Afghanistan:

- Hur har COVID-19 påverkat den medicinska försörjningen?
- Hur har COVID-19 påverkat bostadsmarknaden i Kabul?
- Hur har COVID-19 påverkat levnadsförhållanden i Kabul?
- Hur har COVID-19 påverkat ekonomin rent allmänt och särskilt arbetsmarknaden?
- Hur påverkar den säkerhetspolitiska utvecklingar den generella livssituationen?

Detta utlåtande ska användas som bevismedel i revisionen av domarna A 11 S 2091/20 samt A 11 S 2042/20 för att klargöra om det finns en konkret fara enligt domslut av Europadomstolen för mänskliga rättigheterna. Finns det en konkret fara för omänsklig och förödmjukande behandling på grund av dåliga mänskliga humanitära förhållanden som kan leda till en utarmning på grund av total avsaknad av medel under flera månader utan hopp om förbättring med risk för svält, att bli bostadslös eller få uppleva otillräckliga hygieniska förhållanden. I ett sådant fall strider det mot paragraf 60 avsnitt 5 i artikel 3 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna (EMRK) att skicka tillbaka en asylsökande även om den tidigare har nekats uppehållstillstånd.

Utlåtande på uppdrag av en domstol i delstaten Baden- Württemberg, Tyskland
"På vilket sätt påverkar Corona pandemin förhållanden i Afghanistan?"
av Eva-Catharina Schwörer – HAVAH Consulting 2020-11-30
Inofficiell översättning med författarens medgivande

METOD

För att svara på frågorna som ställdes valde författaren av studien en forskningsstrategi med två inriktningar. Hon gick både igenom relevant litteratur och genomförde semistrukturerade intervjuer med nyckelpersoner på plats i Afghanistan.

För att evaluera litteraturanalysen intervjuades arton (18) experter. Under intervjuerna användes öppna "varför och hur" frågor. Syftet var att granska lägesinformationen genom djupanalyser och för att bekräfta eller avfärda slutsatserna från litteraturanalysen. För att säkerställa intervjuernas kvalitet och med hänsyn till det politiskt känsliga temat erbjöds anonymitet till nyckelpersonerna som intervjuades. Detta tillvägagångssätt påverkade sanningshalten beträffande vad som sas positivt eftersom personerna inte behövde ta hänsyn till deras organisationers föreskrifter angående externa informationsutbyten. Cirka 45 % av de intervjuade tackade ja till att förbli anonyma. Samtliga intervjupersoner vistades under Corona pandemin i Afghanistan; urvalet vilka som intervjuades gjordes på grund av dessa personers befattning eller arbete. Målsättningen var att låta företrädare komma till tals som representerade samtliga relevanta områden: humanitära organisationer, politiska organisationer, lokala affärsidkare - män och kvinnor -, ekonomer, journalister. Företrädare för den afghanska regeringen och läkare. Eftersom själva intervjutemat var mycket känslig så blev det svårt att få till intervjuer med de två sistnämnda grupperna. Slutligen tackade en tidigare viceminister för Afghanistans hälsodepartement (MoPH) och en sjukhuspsykolog ja till att intervjuas. Fler läkare nekade till att bli intervjuade med hänvisning till den känsliga situationen och det osäkra politiska läget.

Denna analys syftar på en helhetsbedömning av det "humanitära läget" i Afghanistan. Författaren har medvetet avstått från att intervjua redan utvisade tidigare asylsökande från Tyskland, då det inte är lämpligt att dra slutsatser för den allmänna situationen på grund av enskildas öden. Utöver det saknas det dataunderlag angående de 901 tidigare asylsökande som utvisades från Tyskland till Afghanistan eftersom dessa inte registreras lokalt av någon myndighet eller organisation då kan det inte heller bli någon uppdatering. Därför kan det nästan uteslutas att kunna identifiera en statistisk relevant grupp av tidigare asylsökande som utvisades från Tyskland. Dessutom skulle sådana resultat bli skevt "positiva", eftersom utarmning eller svältdöden inte har hänt just dem som vi kan kontrollera. Sedan följer en hänvisning till ett utlåtande för ett annat tyskt rättsfall från december 2018.

Nedan en tabell 1 samtliga personer som deltog i expertintervjuer:

Tabell 1 – intervjuer med experter i Afghanistan

Utlåtande på uppdrag av en domstol i delstaten Baden- Württemberg, Tyskland
"På vilket sätt påverkar Corona pandemin förhållanden i Afghanistan?"
av Eva-Catharina Schwörer – HAVAH Consulting 2020-11-30
 Inofficiell översättning med författarens medgivande

Namn	Kön	Position	Organisation	På plats i Afghanistan
Anonym	kvinn	portfoliomanager	DFID = Brittiskt utvecklingsdepartement	JA
Jim Huylebroek	man	fotojournalist	The New York Times	JA
Shamshad Mohmand	man	afghansk affärsidkare 1	-	JA
Mohammad Sharif Sharif	man	afghansk affärsidkare 2	-	JA
Anonym	kvinn	afghansk kvinnlig affärsidkare 1	-	JA
Anonym	kvinn	FN humanitär officer 1	Förenta nationerna / FN	JA
Nicholas Bishop	man	FN emergency officer	IOM – internationell organisation för migration	JA
Anonym	man	FN migrationsofficer 1	Förenta nationerna / FN	JA
Lyla Schwartz	kvinn	psykolog	Peace of Mind Afghanistan (POM)	JA
Anonym	man	FN expert ekonom	Förenta nationerna / FN Världsbanken	JA
Dr. Ellinor Zeino	kvinn	Föreståndare för kontoret i Kabul	Konrad Adenauer stiftelse (KAS)	JA
Anonym	man	FN politisk officer	Förenta nationerna / FN	JA
Anonym	man	FN migrationsofficer 2	Förenta nationerna / FN	JA
Dr Paniz Musawi Natnazi	kvinn	Afghanistan korrespondent	Deutsche Presseagentur (DPA) presstjänst	JA
Anonym	man	FN humanitär officer 2	Förenta nationerna / FN	JA
Masood Ahmadi	man	Projektmanager Assisted voluntary Return and Reintegration (AVRR)	IOM – internationell organisation för migration	JA
Diwa Samad	kvinn	viceminister till och med maj 2020	Afghanistans hälsodepartement (MoPH)	JA
Andrew Quilty	man	fotojournalist	The New York Times	JA

3. RESULTAT

Utlåtande på uppdrag av en domstol i delstaten Baden- Württemberg, Tyskland
"På vilket sätt påverkar Corona pandemin förhållanden i Afghanistan?"
av Eva-Catharina Schwörer – HAVAH Consulting 2020-11-30
Inofficiell översättning med författarens medgivande

A. MEDICINSK FÖRSÖRJNING

- Hur har COVID-19 påverkat den medicinska försörjningen?

Afghanistans hälsosystem och den medicinska försörjningen har blivit mycket bättre sedan år 2001 då det återuppbyggdes. Trots detta har systemet som åsidosattes helt under årtionden av konflikt fortfarande problem med stora utmaningar. Bland annat finns en skadad infrastruktur, för lite väl utbildad arbetskraft och brister i redskap och inredning av vårdinrättningar och – institutioner. En undersökning från 2017 som gjordes av Integrity Watch Afghanistan visar att mer än hälften av samtliga medicinska vårdinrättningar lider av strukturella brister: 45 % lider av deficit beträffande sanitära förhållanden och 20 % saknar en fungerande elförsörjning.

Till detta adderas talrika återvändande flyktingar vilket under de senaste åren har lett till lokala punktuella överbelastningar av vården. Särskilt i urbana centrum som i Kabul som upplevde en abrupt befolkningsökning är offentliga medicinska vårdinrättningar överbelastade. De klarar inte av att möta behovet av ökande patienttalen.

Å ena sidan gör en överbelastning av kapaciteten och en icke fungerande infrastruktur att det blir svårt för befolkningen att få medicinsk hjälp, å andra sidan hindrar det ökande våldet även mot vårdinrättningar och – institutioner att människor får tillgång till vård. Bara under året 2019 räknade WHO 119 angrep på 258 vårdinrättningar, både som utpekade mål för våldet samt genom indirekta kollaterala skador.

Även om tillträden till sjukhus är teoretiskt möjliga så saknar den fattigare delen av Afghanistans befolkning medel att betala för vården. En undersökning av läkare utan gränser (MSF) som genomfördes år 2018 i Herat provinsen visar att 63 % av patienterna som behandlades fick ta lån för att kunna betala sin vård. 89 % uppgav att de hade skjutit upp vård på grund av att familjens ekonomi inte klarade av att betala vården. De mediciner som finns att köpa i Afghanistan uppvisar mycket stora skillnader vad som gäller medicinernas kvalitet. Bredvid dyra kvalitetsprodukter finns enligt MSF massvis med mediciner av låg kvalitet – eller till och med förfälskningar.

Importunionen för mediciner uppgav 2017 att minst 40 % av all medicinsk utrustning och mediciner har smugglats illegalt in till Afghanistan. "Det finns mycket korruption inom hälsosektorn" säger affärsidkaren Mohammad Sharif Sharif. "Ett exempel: tidningar har rapporterat att regeringen har delat ut ansiktsmasker

eller mediciner till sjukhusen, och läkarna har sedan igen sålt dessa ansiktsmasker och mediciner på basaren."

**Utlåtande på uppdrag av en domstol i delstaten Baden- Württemberg, Tyskland
”På vilket sätt påverkar Corona pandemin förhållanden i Afghanistan?”
av Eva-Catharina Schwörer – HAVAH Consulting 2020-11-30**

Inofficiell översättning med författarens medgivande

Rent allmänt var den medicinska försörjningen på landsbygden redan innan utbrottet av COVID-19 dåligt och hela 80 % finansieras av internationella bidrag. De flesta afghaner som tillhör inom medelklassen åker därför till Iran, Pakistan eller Indien för att få medicinsk vård (EASO (2020): 46 ff.).

Enligt MoPH har fler än 41 814 människor smittats av COVID-19 i samtliga av Afghanistans provinser. Medan 34 362 människor bevisligen har blivit friska så har 1 548 avlidit av sjukdomen. Att dessa tal inte återger verkliga förhållanden beror på den låga testkapaciteten i landet. ”Vi har bara en mycket begränsad kapacitet att klara av infektionssjukdomar i denna storleksordning” så beskrivs situationen av Diwa Samad, tidigare viceminister i Afghanistans hälsodepartement. Enligt en studie av MoPH är det sannolikt att upp till 50 % av den afghanska befolkningen har smittats av viruset (MoPH 2020:9). Andra uppskattningar ligger tydligt högre. ”Vi tror att tiotusentals människor dog på grund av viruset i Afghanistan”, säger Nicholas Bishop från IOM Afghanistan. Begravningsplatser i Kabul har enligt rapporter upplevt ett fyrfaldigande av begravningar (KAS 2020:3). Enligt en medarbetare till en FN organisation har minst 40 % av de lokala medarbetarna blivit smittade. ”Och det är människor som kunde skydda sig mycket lättare än den stora massan eftersom de har en högre utbildningsnivå och tillgång till skydd som ansiktsmasker och desinfektionsmedel”, sa medarbetaren. FN:s ämbetsverk för att koordinera FN:s humanitära ärenden (UN OCHA) rapporterar att Kabul är den region i landet som är värst drabbat av COVID-19 (ACCORD 2020). Fast livet fortsätter som om COVID-19 inte existerade så som författarens själv har upplevt det, är smittotalen antagligen mycket höga. ”Viruset härjar fortfarande i Afghanistan och det kommer att bli värre”, säger fotojournalist Jim Huylebroek i början av november 2020. ”Kolla bara på flygbolagen – man behöver ingen PCR-test för att komma in till Kabul, men man behöver dock en PCR-test när man vill flyga ifrån Kabul.” Även att de flesta FN organisationer enligt en medarbetare enbart har mellan 20 % och 50 % av deras internationella medarbetare på plats i Afghanistan, talar för höga COVID-19infektionstal. De flesta lokala medarbetare arbetar i hemifrån. Även förbindelsen mellan ambassaderna och enstaka FN-kontor är mycket mera begränsad. ” på grund av risken att bli smittad med Corona får vi i praktiken inte lämna våra kontor. Sedan början av mars var jag en enda gång [utanför mitt kontor] i UNOCHA [ett annat kontor i Kabul]”, så säger

medarbetare till Förenta nationerna. Även ambassaderna har stationerat en stor andel av deras diplomater i hemländerna, de som ansöker om visum får inte komma in i ambassaderna.

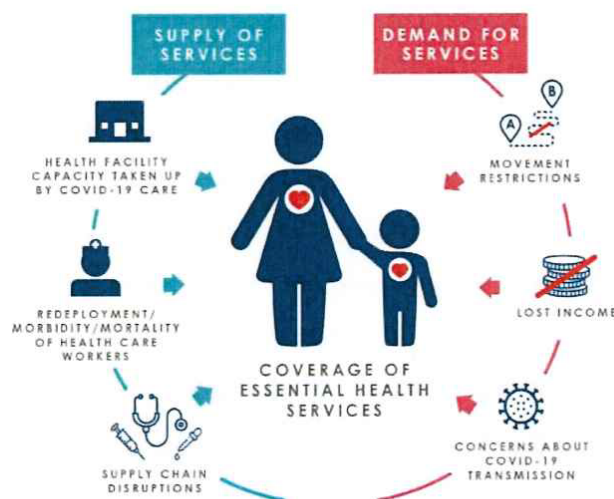
Sedan pandemins början har kapaciteten inom medicinsk försörjning förbättrats tack vare internationellt bistånd och antalet intensivplatser och respiratorer enligt MoPH ökat från några 100

**Utlåtande på uppdrag av en domstol i delstaten Baden- Württemberg, Tyskland
”På vilket sätt påverkar Corona pandemin förhållanden i Afghanistan?”
av Eva-Catharina Schwörer – HAVAH Consulting 2020-11-30**

Inofficiell översättning med författarens medgivande

till fler än 1000. ”Det är inte perfekt, men mycket bättre än i början”, sammanfattar den tidigare viceministern i hälsodepartement, Diwa Samad, situationen. Men bristerna i medicinsk försörjning i Afghanistan beror inte enbart på material och ekonomisk knapphet utan även på brist på utbildad personal: ”Läkarna klarade inte av att använda respiratorerna på rätt sätt och människor dog vid respiratorn [på grund av fel sätt att hantera dem]”, säger Dr. Ellinor Zeino representant för Konrad Adenauer stiftelsen i Kabul. Den medicinska försörjningen i Afghanistan påverkades i början av 2020 negativt genom flaskhalsar i leveranskedjan för medicinsk utrustning och koncentration på att behandla COVID-19. Afghaner fick sämre tillgång till medicinsk försörjning på grund av utgångsförbud, förlorade inkomster på grund av rädslan att smittas med COVID-19.

Figur 1 – Faktorer som påverkade tillgång och efterfrågan av den medicinska försörjningen i Afghanistan under COVID-19 pandemin.

Medicinsk vård i utlandet var mycket svårtillgänglig för de afghaner som under pandemin blev sjuka i COVID-19: kommersiella flygbolag hade ställt in sina flygningar, gränserna till Iran och Pakistan stängdes och ambassaderna hade stängt sina konsulära avdelningar. Gränserna och ambassaderna är för närvarande

öppna igen – ändå är det osannolikt, att befolkningsgruppen vars situation analyseras här skulle kunna hitta finansiella medel för en sådan lösning.

Det finns en berättigad oro för åter igen stigande infektionstal, de skulle kunna leda till en kollaps av Afghanistans ömtåliga sjukvårdssystem eller åtminstone dränera andra områden på personal och

Utlåtande på uppdrag av en domstol i delstaten Baden- Württemberg, Tyskland

”På vilket sätt påverkar Corona pandemin förhållanden i Afghanistan?”

av Eva-Catharina Schwörer – HAVAH Consulting 2020-11-30

Inofficiell översättning med författarens medgivande

resurser. ”Jag hade ett problem med mina ögon och gick till en ögonklinik. Men där fanns ingen, det var tomt”, berättar affärsidkaren Mohammad Sharif Sharif. Många läkare behövdes för COVID-19 vården eller stannade hemma eftersom de var rädda att bli själva smittade.

Enligt WHO minskade antalet genomförda operationer i andra kvartalet 2020 med mer än 30 % jämfört med året innan, antalet patienter som lagts in på sjukhus minskade med 25 % (WHO 2020).

”Människorna gick inte heller till sjukhusen, därför att de var rädda att bli smittade med COVID-19.

MoPH har sagt att COVID-19 talen har gått ner, men det är fel: människorna har helt enkelt slutat att uppsöka sjukhus”, förklarar herr Sharif.

Ett annat skäl för minskade antal sjukhusbesök skulle också den ökande fattigdomen utgöra. Enligt en studie av läkare utan gränser (MSF) angav redan 2018 så många som 81 % av patienterna i ett sjukhus i Herat, att för höga kostnader avskräckte dem från att söka sjukhusvård. 89 % uppgav att de tidigare hade skjutit upp nödvändig vård då de saknade medel att betala den. 63 % sa att den hade tagit lån för att kunna betala vården och 11 % hade sålt egendom (MFS 2020: 11-14).

”Om någon blir sjuk, så regleras allt genom familjen. Om någon blir sjuk, så samlar storfamiljen pengar för vård. Allt går via nätverk.”

Dr. Ellinor Zeino representant för Konrad Adenauer stiftelsen i Kabul

Sammanfattningsvis kan det konstateras att risken att insjukna i COVID-19 är mycket högt i Afghanistan. Den afghanska hälsovården och hela systemet har på grund av de nämnda faktorerna enbart begränsade resurser att tillgodose befolkningens behov. COVID-19 utbrottet driver den medicinska försörjningen till gränsen av vad den klarar av. Afghanistans hälsosystem är till 80 % finansierad av utländska bidrag. En total kollaps är just nu inte sannolikt, eftersom internationella hjälpinsatser koncentreras till hälsosektorn på grund av COVID-19. Denna fokus gör en total kollaps av vården

mindre sannolikt. Flaskhalsar i hälsoförsörjningen är möjliga, de blir dock farliga framför allt för de mest skyddsbehövande grupper av befolkningen exempelvis för gravida och små barn. Det går att få

**Utlåtande på uppdrag av en domstol i delstaten Baden- Württemberg, Tyskland
”På vilket sätt påverkar Corona pandemin förhållanden i Afghanistan?”
av Eva-Catharina Schwörer – HAVAH Consulting 2020-11-30**

Inofficiell översättning med författarens medgivande

vård i Kabul som man kan vända sig till när man insjuknar i COVID-19 (eller en annan sjukdom). Utan tillgång till ett nätverk för att få finansiell hjälp bli det dock tal om skuldsättning för vården.

Hälso- och sjukvården uppvisar en låg kvalitet, men det råder inte omedelbar livsfara. Också i Afghanistan insjuknar många människor i COVID-19, men som i många länder i Väst är äldre människor överrepresenterade bland dödsoffren. Om man relaterar Förenta nationerna uppskattning av 100 000 avlidna i förhållande till de uppskattade 30 % eller 10 miljoner COVID-19 infekterade enligt Afghanistans hälsodepartement (MoPH 2020: 11), så ligger risken att dö vid 1 %. Som internationell jämförelse så har Italien den högsta dödsrisken med 2,7 %, Tyskland har 0,7 %. Sannolikheten att dö av viruset ökar med stigande ålder – av över 75 år gamla dör 22 % av COVID-19, av under 35 år gamla enbart 0,004 % i hela världen (Frankfurter Allgemeine Zeitung 2020, tysk dagstidning). Sannolikheten för en afghan som är yngre än 35 år att dö efter insjuknande i COVID-19 är därför mycket låg.

B. BOSTADSMARKNAD

- Hur har COVID-19 påverkat bostadsmarknaden i Kabul?

Kabuls befolkningssmängd av knappt 500 000 invånare år 2001 har tiofaldigats till 5 miljoner invånare. Ökande våldsdåd och en sämre ekonomi i lantliga regioner har de senaste åren drivit fler och fler människor från andra provinser till Kabul. Mellan 2015 och 2019 fördrevs en miljon människor varje år från sina respektive hemtrakter i hela landet; detta skedde på grund av konflikter eller naturkatastrofer (Displaced Tracking Matrix -DTM 2018b:5).

Sedan 2012 återvände 3,5 miljoner människor till Afghanistan, 2 miljoner av dem kom tillbaka från Pakistan och 1,3 miljoner från Iran. Enbart 200 000 återvände från andra delar av världen inklusive Europa (DTM 2019b:4). Kabul har tagit emot cirka 500 000 människor och denna provins ligger enligt en DTM undersökning på fjärde plats bland provinserna som mottog inrikes flyktingar och återvändare. Många av dem lever i så kallade ”informella provisoriska boenden”. Författaren kan bekräfta att dessa kännetecknas av katastrofalt dåliga hygien- och sanitära förhållanden. Enligt en

uppskattning levde 2018 två tredje delar av Kabuls invånare i sådana informella provisoriska boenden. Å ena sidan förhindrar detta en möjlig kris på grund av en omfattande hemlöshet, men å

**Utlåtande på uppdrag av en domstol i delstaten Baden- Württemberg, Tyskland
”På vilket sätt påverkar Corona pandemin förhållanden i Afghanistan?”
av Eva-Catharina Schwörer – HAVAH Consulting 2020-11-30**

Inofficiell översättning med författarens medgivande

andra sidan befrämjar krisen att miljoner människor bor under de värst tänkbara hygieniska förhållanden (EASO 2020: 62). Dessa provisoriska boenden erbjuder inte på något vis en minimal standard i hygien som är en förutsättning för ett människovärdigt liv. Som alternativ kan man tänka på tehus/hotell och apartments.

Många återvändare bor direkt när de har anlänt tillfälligt i så kallade tehus⁵. Dessa stängdes dock i mars 2020 när det beordrades en lockdown som ledde till tillfällig hemlöshet (Stahlmann 2020). Eftersom den första lockdown visade sig mycket ineffektiv⁶, råder det tvivel om regeringen kommer att besluta om ännu en lockdown. Situationen med stängda tehus och hotell kommer därför med all sannolikhet inte att upprepas.

För återvändare utan eget nätverk är det visserligen svårare att få ett tak över huvudet, men det är inte omöjligt. 65 % av invånarna i Kabul bor i hyreshus, även i informella provisoriska boenden betalas en liten hyra för ett stycke land. Boendets kvalitet är inte en fråga om man har ett nätverk utan om man har ekonomiska resurser: den som har pengar har råd till ett bra boende/lägenhet. Frågan om en återvändare har ett boende som uppfyller minimistandard, bör därför avhandlas i avsnitt D ”Den ekonomiska situationen”.

Rent allmänt kan man säga att pandemin inte har haft en särskild påverkan på hyror och fastighetspriser i Kabul. ”Hyrorna i Kabul har inte stigit. Människorna köper på grund av den rådande ekonomiska osäkerheten inga hus. Huspriserna har snarare sjunkit. Men hyrorna har samma nivå”, förklarar en afghansk kvinnlig medarbetare till Förenta nationerna. En enkel lägenhet utan värme och komfort, men med tillgång till rinnande vatten, sporadisk elförsörjning, en enkel toalett och möjlighet att laga mat betingar en ungefärlig hyra av 80 – 100 USD i månaden.

C. LEVNADSFÖRHÅLLANDEN

- Hur har COVID-19 påverkat levnadsförhållanden i Kabul?

Levnadsomkostnader

⁵ Tehus är traditionella afghanska, mycket enkla ”restauranger”. Under dagen kan man här sitta på mattor och kuddar och äta enkel mat, och under natten sova på samma ställe mot en liten avgift.

⁶ Många afghaner beaktade inte regeringens anvisningar och lämnade ändå sina hem – antingen för att söka jobb eller livsmedel. Eftersom många afghaner jobbar som daglönare och knappast har besparingar, har de inget annat val (Deutsch Welle 2020 – radio sändare från Tyskland).

Utlåtande på uppdrag av en domstol i delstaten Baden- Württemberg, Tyskland

”På vilket sätt påverkar Corona pandemin förhållanden i Afghanistan?”

av Eva-Catharina Schwörer – HAVAH Consulting 2020-11-30

Inofficiell översättning med författarens medgivande

Levnadskostnaderna har fördubblats eller till och med tredubblats mellan mars och maj 2020. Det lär ha varit en kombination av hamstringsinköp, stängda gränser och opportunistiska affärsmän. Under tiden sjönk priserna på grund av skördarna och ligger nu på en prisnivå som ligger 10 % till 30 % över prisnivån innan krisen. Enligt information av Förenta nationernas program för världens livsmedelsförsörjning ligger utgifterna för livsmedel nu mellan 6.50 och 10:00 USD högre än innan Corona krisen. Även om det vid ett första ögonkast inte känns särskilt mycket, så finns det två indikatorer som visar att det finansiella trycket har ökat för de flesta människorna i Afghanistan: säker tillgång till livsmedel och fattigdom.

Säker tillgång till livsmedel

Enligt World Food Programme (WFP) har det blivit en dramatisk försämring beträffande tillgång till livsmedel. WFP delar människorna som bor i Afghanistan in i fyra olika kategorier: människor i kategori 1 behöver ingen hjälp, människor i kategori 2 behöver ingen hjälp än så länge, med de upplever redan ekonomisk stress i sin livssituation. Människor i kategori 3 är inne i en ekonomisk kris och behöver hjälp, människor i kategori 4 är i akut nöd och måste omedelbart försörjas med förnödenheter. För människor i kategorierna 3 och 4 råder livsmedelsbrist och därför finns det krav att få WFP:s livsmedelsdonationer. På grund av COVID-19 krisen har antalet hjälpbehövande inom få månader stigit från 13,6 miljoner människor till 16,9 miljoner människor. Det betyder runt hälften av alla afghaner är så fattiga att de utan FN:s livsmedelsdonationer skulle svälta ihjäl (WFP 2020b, FEWS NET 2020).

Fattigdom

Ytterligare en indikator för (över)levnadsförhållanden i Afghanistan är den ökade fattigdomen. Enligt Världsbanken ökade andelen fattiga människor i Afghanistan från 45 % innan COVID-19 till 72 % under COVID-19 krisen. Det afghanska finansdepartementet utgår till och med från 90 %. Det betyder att åtminstone ¾ av alla afghaner i Afghanistan har mindre än 1.90 USD per dag till förfogande och lever i fattigdom. Omräknat på månadsbasis har dessa människor mindre än 60 USD att leva på.

”Cirka 80 % av människorna i Afghanistan

klarar ingen finansiell chock [exempelvis en sjukdom]”, förklarar en medarbetare i Världsbanken.

Brottslighet

I Kabul har det skett en dramatisk ökning av brottsligheten sedan COVID-19 utbrottet. Den organiserade brottsligheten är enligt invånarna i Kabul som tillfrågades ett problem sedan en tid

tillbaka, men stölder och rån har ökat markant. Samtliga intervjuade och även författaren anser att det beror på den ökade fattigdomen.

Sammanfattningsvis så hade COVID-19 negativa effekter (direkta och indirekta) på levnadsomkostnader och brottslighet. Beträffande fattigdom och säker tillgång till livsmedel är de negativa förändringarna dramatiska.

D. DEN EKONOMISKA SITUATIONEN

- Hur har COVID-19 påverkat ekonomin rent allmänt och särskilt arbetsmarknaden?

Ekonomin i Afghanistan är till största delen (80 % - 90 %) informellt organiserad. 25 % av Afghanistans BNP kommer från jordbruket, den näst störta branschen efter tjänstesektorn (AOAV 2019). Närvaron av internationella trupper efter att återuppbyggnaden började 2001 ledde till uppkomst av en ”krigs ekonomi”. Denna satsade på att leverera varor och tjänster till de utländska trupperna i stället för att bygga upp den inhemska konsumtionen och en inhemsk industriproduktion. Eftersom inhemska industriell produktion saknas importeras de flesta industriella varor från utlandet.

Under förra året exporterade Afghanistan varor för 1 miljard USD, men på grund av avsaknad av produktionskapaciteter inom landet importerades varor för 6,7 miljarder USD. Till och med säker tillgång till livsmedel beror på världsmarknaden: 2016 var vete den största importvaran. Förr utjämnades denna skillnad mellan in- och export till 100 % av utländska givare, eftersom den afghanska staten knappast kunde generera egna medel (till exempel genom skatteintäkter). Med minskad internationell ekonomisk hjälp finns absolut ingenting att jämma ut denna skillnad.

”Naturligtvis kan man inte förvänta sig att internationella givare stödjer Afghanistan för alltid, men det stora problemet är: en framgångsrik återuppbyggnad fallerade med uppgiften att bygga upp en ekonomi som uppfyller befolkningens behov”, förklarar en medarbetare från Världsbanken. Det var ett faktum redan innan

COVID-19 pandemin. 75 % av samtliga offentliga uppgifter och närmast 90 % av säkerhetsutgifterna finansierades 2019 av utländska bidragsgivare (EASO 2020: 27).

Formell sektor

Mellan 2003 och 2001 växte ekonomin årligen i genomsnitt 9 %, men efter att internationella trupper drogs tillbaka föll den årliga tillväxten till 1,8 % år 2018. Organisationen för ekonomiskt samarbete

Utlåtande på uppdrag av en domstol i delstaten Baden- Württemberg, Tyskland
"På vilket sätt påverkar Corona pandemin förhållanden i Afghanistan?"
av Eva-Catharina Schwörer – HAVAH Consulting 2020-11-30

Inofficiell översättning med författarens medgivande

och utveckling (OECD) skriver i sin rapport 2019 att de statliga afghanska verk och institutioner är för svaga och även underfinansierade för att stödja medborgare och företag. Generellt kunde de inte erbjuda tjänster (EASO 2020: 23). För 2020 förväntar Världsbanken en minskad tillväxt av 5,5 % till 7,5 %. Det kommer att ta år tills den ömtåliga afghanska ekonomin har hämtat sig från COVID-19 pandemin. Själva lockdown och de stängda gränserna är negativa påverkansfaktorer för **konsumtion**, export, produktion, inkomster från överföringar från utlandet och statliga inkomster genom skatteinkomster.

Industrin och tjänstesektorn drabbades mycket hårt av COVID-19 pandemin enligt en rapport från Världsbanken. Stängda gränser som redan nämnts påverkade både exportföretagen och de som är beroende av import för själva produktionen, det gäller framför allt byggföretagen. Efterfrågan för varor och tjänster bröt ihop på grund av sammanlagda effekter från lockdown, minskande internationella penningöverföringar från utlandet och stigande arbetslöshet (Världsbanken 2020; 3 ff).

Enligt en studie av International Finance Corporation (IFC) rapporterar 88 % av de tillfrågade företagen förlorad försäljning, den genomsnittliga förlusten låg vid 61 %. Därför såg de tillfrågade företagen sig tvungna att säga upp minst en anställd (IFC 2020: 1ff).

Tack vare gynnsamma väderförhållanden kunde jordbrukssektorn återhämta sig nästan helt efter den katastrofala torkan år 2018⁷. Lockdown åtgärderna hade bara lite påverkan på jordbruksproduktionen, dock en påtaglig effekt på export av jordbruksprodukter. På grund av negativa konsekvenser av den första lockdown samt att den första visade sig vara ineffektivt är det osannolikt att den afghanska regeringen återigen beslutar om en sådan åtgärd. Enligt uppskattningar av Världsbanken är 44 % av arbetskraften sysselsatta inom jordbruket.

På grund av den politiska osäkerheten och en mycket hög korruption ligger Afghanistans affärsklimat enligt Världsbankens "Doing Business Index" på en ranking plats 173 av 190 stater.

Både afghanska och utländska företag beklagar korruptionen, framför allt gäller det att få licenser, att få uppdrag, myndigheters tillämpning av föreskrifter samt beskattningen (EASO 2020: 23ff).

De få arbetstillfällen som finns är mycket hårt eftertraktade av väl utbildade afghaner. Den afghanska regeringen och internationella icke-statliga organisationer (NGO:s) eller Förenta nationerna (FN) är de som huvudsakligen anställer de få afghaner med både universitetsutbildning och ett bra nätverk. På grund av den ekonomiska krisen i Väst, minskade anslag till bistånd och fokusering lades på att

⁷ Torkan orsakade att drygt 400 000 afghaner lämnade jordbruksområden på landet och den påverkade fler än 2 miljoner människor negativt, det flesta på landet (ECHO 2020).

**Utlåtande på uppdrag av en domstol i delstaten Baden- Württemberg, Tyskland
”På vilket sätt påverkar Corona pandemin förhållanden i Afghanistan?”
av Eva-Catharina Schwörer – HAVAH Consulting 2020-11-30**

Inofficiell översättning med författarens medgivande

bekämpa COVID-19 pandemin blir det få nya arbetstillfällen hos regeringen och de internationella organisationerna: ”I min omgivning där de skulle kunna söka nya medarbetare för NGO:s finns ingen rekrytering just nu. COVID-19 är bara ett skäl för det, men det beror också på den osäkra politiska situationen. Jag kan inte föreställa mig hur någon som är helt ny och saknar nätverk ska kunna hitta ett jobb”, förklarar Dr. Ellinor Zeino. Det är mest sannolikt att deporterade mindre väl utbildade afghaner från Europa inte får tillgång till dessa arbetstillfällen.

Informell sektor

Arbetsmarknaden i Afghanistan är till största delen informell. Det betyder att enbart cirka 10 % - 20 % av Afghanistans ekonomi omfattas av den officiella sektorn. Resten är informell vilket erbjuder arbetstillfällen för utbildade och delvis (semi-skilled) utbildade arbetare. 53 % av landsbefolkningen arbetar inom jordbruket. För att jämföra så arbetar i städerna bara 5,5 % inom jordbruket och 36,5 % inom tjänstesektorn: reparation av motorcyklar, mobilshops, kiosker, frisörer, skomakare osv. Det handlar oftast om små företag med färre än fem anställda. Oberoende av vilken sysselsättning det handlar om så tjänar anställda medarbetare mellan AFN 5 000 och 10 0000 (cirka 65 - 130 USD) per månad (EASO 2019: 29). De tillfrågade afghanska kvinnliga och manliga affärsidkarna berättar dock att lönerna har sjunkit ytterligare: företagen försöker att jämna ut sina förluster från tidigare månader.

På grund av den ekonomiska situationen och mycket starkt begränsade resurser anser författaren att det är omöjligt att hitta ett informellt arbete utan nätverk: då det finns ett mycket hög antal arbetssökande i Afghanistan kommer släktingar att få jobb framför utomstående arbetssökande. ”En stor andel av den afghanska befolkningen arbetar i låglönesektorn och det råder redan en stor arbetslöshet, eftersom det saknas jobb för alla. Det är helt enkelt orealistiskt att hävda att deporterade afghaner från Europa har större chanser att få ett arbete” sammanfattar en portfoliomanager som ansvarar för ett stort brittiskt projekt som stöds av det brittiska utvecklingsdepartementet (DFID).

”Om människorna som bor här inte kan hitta ett arbete varför skulle en afghan hitta ett arbete när den kommer från utlandet och saknar nätverk?”

Många afghaner arbetar som daglönare på byggarbetsplatser. På grund av COVID-19 pandemins negativa påverkan har många byggprojekt stoppats till vidare; på grund av minskade anslag har även stora offentliga byggprojekt stoppats. IFC genomförde en studie som visar att företag i samtliga

Utlåtande på uppdrag av en domstol i delstaten Baden- Württemberg, Tyskland

”På vilket sätt påverkar Corona pandemin förhållanden i Afghanistan?”

av Eva-Catharina Schwörer – HAVAH Consulting 2020-11-30

Inofficiell översättning med författarens medgivande

branscher har att kämpa med stora negativa följder av COVID-19 krisen förutom IT-sektorn. IT-sektorn anställer dock enbart väl utbildade personer med universitetsexamen.

Afghanistan har en av de lägsta sysselsättningsgrader över hela världen jämfört med hela befolkningen. Världsbanken konstaterade redan 2018 att upp till 600 000 unga människor kommer in till arbetsmarknaden – årligen, men den erbjuder bara 200 000 arbetstillfällen. Sedan dess har sysselsättningsgraden sannolikt sjunkit ännu mera. ” Se bara, redan innan Corona var den afghanska ekonomin inte i bra skick alls. Varje år åker 600 000 afghaner till Iran för att åtminstone tjäna några pengar. Det var redan då dåligt, men nu har situationen försämrats ytterligare”, säger en specialist för migration som arbetar för Förenta nationerna i Kabul. Enligt en studie av Världsbanken är mellan 2 % och 20 % av alla afghanska hushåll är beroende av bidrag från utlandet och miljoner afghaner åker varje år till Iran för att arbeta där. Men på grund av den sämre ekonomiska situationen återvände 2020 redan 750 000 människor från Iran till Afghanistan, till 99 % arbetslösa män. Många av dessa kommer på grund av det katastrofala ekonomiska läget att se ingen annan utväg än att ansluta sig till ett av de stridande läger: den afghanska armen, talibanerna eller IS-staten – beroende på vem som har herraväldet i deras hemregion. ” Arbetstillfällen för daglönare existerar inte längre, och det gäller hela landet”, säger en medarbetare till Världsbanken.

Även de ekonomiska framtidsutsikterna är mörka: en medarbetare på Världsbanken anger att afghanska banker har slutat ge lån på grund av det osäkra ekonomiska läget, bankernas låneportfolio har reducerats med 90 %. Kapitalflykten även av privata tillgångar ligger på en oerhört exempellös hög nivå. Det betyder att investeringar har nått ett lågvattenmärke och den ekonomiska situationen kommer att bli ännu sämre.

En medarbetare till Världsbanken uppskattar att pandemin har drabbat befolkningen i städerna särskilt hårt eftersom 16 miljoner afghaner arbetar som daglönare – och de var de första som förlorade sina jobb. Naturligtvis har några fått ett arbete igen, men inte alla; ekonomin har krympt genom krisen.

I Afghanistan försämrades på grund av COVID-19 pandemin redan existerande problem inom politiken, ekonomin och ekologin:

- Den afghanska ekonomin krympte enligt Världsbankens skattningar mellan 5,5 % och 7,5 %. Det i sin tur orsakade stigande arbetslöshet både i den formella och den informella sektorn. Genom uteblivna skatteintäkter uppstod en finansieringslucka av mer än 800 miljoner USD (AAN / Byrd 2020).

**Utlåtande på uppdrag av en domstol i delstaten Baden- Württemberg, Tyskland
”På vilket sätt påverkar Corona pandemin förhållanden i Afghanistan?”
av Eva-Catharina Schwörer – HAVAH Consulting 2020-11-30**

Inofficiell översättning med författarens medgivande

- Även Iran drabbades av ekonomiska problem. Därför återvände 750 000 afghanska arbetsmigranter till 99 % arbetslösa män till Afghanistan. Det betyder att penningöverföringar från utlandet ("remittance, payments") har även minskat.
- COVID-19 pandemin har lett till att pengar har dragits tillbaka från utvecklingsområden med en mellanlång målsättning för att koncentrera bidragen till att bekämpa COVID-19 (AAN / Byrd 2020).
- Fattigdomen försämrades från 45 % innan COVID-19 till minst 72 %. Antalet människor som utan FN:s livsmedelsdonationer skulle svälta ihjäl har ökat från 13,6 miljoner till 16,9 miljoner.
- COVID-19 pandemin har särskilt negativa konsekvenser för städerna, eftersom tillgång och efterfrågan av jobb för daglönare koncentreras till städerna. Även på landsbygden kommer fattigdomen antagligen att öka ännu mera 2021, då meteorologer förutsäger en ny period av torka.

Slutligen hänvisas i detta kapitel till hjälpen för deporterade afghaner från Tyskland, eftersom även de medlen är viktiga för att täcka livshållningen.

Deporterade afghaner från Tyskland registreras på Kabuls flygplats av Afghanistans flyktingsdepartement MoRR (Ministry of Refugees and Returnees). Sedan ska de vända sig till medarbetare av den internationella organisationen för migration (IOM). Av dessa får varje deporterad 146 EURO eller 12 500 AFN. Syftet med dessa pengar är att tillfredsställa grundläggande behov under de första dagarna, det vill säga transporter, sovplats och mat. Tillsammans med pengarna får den enskilde deporterade en informationsbroschyr med viktiga adressuppgifter: adresser och telefonnummer till hotell, sjukhus, juridisk rådgivning, institutioner för vidare utbildning och online jobbagenturer. Själva broschyren har skannats in och hittas i Bilaga II. Fast det finns många hjälpinsatser för återvändare så saknar många afghaner som deporterades från Europa möjlighet att få ta del av dem. Antingen är hjälpinsatserna för återvändare och deporterade från Iran eller från

Pakistan eller för frivilliga återvändare från Europa. Några organisationer erbjuder från Europa deporterade afghaner rådgivning, träning och psykologisk hjälp. "Men dessa människor behöver pengar, de behöver inga träningsmöjligheter och rådgivning. Jag förespråkar inga insatser som rådgivning så länge dessa inte är kopplade till påtaglig hjälp", förklarar Masood Ahmadi Projektmanager av IOM:s återvändare och re-integrations-program. "Europeiska regeringar skulle

tänka över vilka hjälpinsatser de ger efter ankomsten [av afghaner som deporterades från Europa].

Som ansvarsfulla regeringar skulle de tänka på vilken påverkan deras beslut får för deporterade människor i ett mycket skört socio-ekonomiskt läge. ”

E. DET AKTUELLA SÄKERHETSLÄGET SETT I ETT STÖRRE SAMMANHANG

Denna studie har målsättningen att analysera själva påverkan av COVID-19 pandemin på ekonomin och levnadsförhållanden i Afghanistan. Ändå ska det aktuella säkerhetsläget belysas här, eftersom säkerhetsläget kan ha stora konsekvenser för landets framtid.

Efter 18 månader av förhandlingar undertecknade talibanerna och USA i februari 2020 en överenskommelse. Denna överenskommelse föreslår att till sommaren 2021 ska nästan samtliga amerikanska trupper har dragit sig tillbaka från Afghanistan, och det möjliggjorde fredsförhandlingar mellan den afghanska regeringen och talibanerna - de så kallade ”intra Afghan peace talks”. Förhandlingarna började i september 2020, vilket betecknades av många som ett ”historiskt ögonblick”: ”Just nu har vi den största chansen sedan tre generationer att nå fred och stabilitet i Afghanistan”, säger en politisk expert från Förenta nationernas biståndsmmission (UNAMA).

Dr. Ellinor Zeino anger tre möjliga scenarier, som just nu är lika sannolika alla tre.

Scenario 1 är ett tillbakadragande av internationella trupper och ett inter-afghanskt fredsavtal, en övergångsregering och en process av fortsatta förhandlingar. Scenario 2 är ett tillbakadragande av trupper, inget fredsavtal, ett militärt maktövertagande genom talibaner och ökande stridshandlingar i landet. Scenario 3 är ett tillbakadragande av internationella trupper, inget fredsavtal, och ett inbördeskrig. Skulle det inte bli en politisk överenskommelse, så kan de olika politiska lägren försöka att använda våld för att ta makten över landet – scenario 2 och 3 är sannolika om fredsförhandlingarna misslyckas. Just nu är de inte särskilt framgångsrika; den afghanska regeringen är inte eniga inbördes och därför i ett tydligt

sämre förhandlingsläge än talibanerna. Talibanerna uppträder mycket starkt och är eniga, och de dominerar dessutom militärt.

Trots att fredsförhandlingarna inte är avslutade förbereder amerikanerna tillbakadragandet av sina trupper: i februari 2020 fanns fortfarande 8000 amerikanska soldater stationerade i Afghanistan, in november bara 4500. President Trump har meddelat att minska dessa med ytterligare 2500 soldater

**Utlåtande på uppdrag av en domstol i delstaten Baden- Württemberg, Tyskland
”På vilket sätt påverkar Corona pandemin förhållanden i Afghanistan?”
av Eva-Catharina Schwörer – HAVAH Consulting 2020-11-30**

Inofficiell översättning med författarens medgivande

till enbart 2000 soldater på plats i januari 2021 (NTV 2020). Även tyska Bundeswehr undersöker en minskning av deras 1 300 soldater i Afghanistan (Handelsblatt 2020).

Även de intervjuade känner sig osäkra över vad fredsförhandlingarna kommer till. Talibanerna har utökat sin militära offensiv, ”det finns en enorm ökning av våldet i hela landet. I 27 av 34 provinser äger kamphandlingar rum [mellan taliban och regeringstrupper]” säger Masood Ahmadi från IOM. ”Överallt råder krig. Åtminstone sex provinsers huvudstäder är i fara att hamna under talibanernas välde”, så beskriver journalisten Jim Huylebroek situationen i november 2020. En konsekvens är att talibanerna känner sig militärt överlägsna och det därför blir mer osannolikt att de är beredda att göra eftergifter mot den afghanska regeringen. ” Talibanerna vill att regeringen gör fler eftergifter än de krävde tidigare. De [talibanerna] tror, att de har vunnit kriget. Ingredienserna för ett inbördeskrig finns här och nu”, förklarar den afghanska affärskvinnan.

Den pågående osäkerheten om framtiden finns även hos internationella bidragsgivare. Så klart vill ingen ge löfte om pengar, när det är oklart hur makten fördelas i Afghanistan ”post Amerika”. Och om internationella bidragsgivare och demokratierna i väst är beredda att stödja ett Afghanistan i lika stor utsträckning om extremistiska talibanerna har tagit över makten, kan man tvivla på. En avsevärd försämring av den humanitära situationen är i så fall sannolikt.

Sedan återuppbyggandets början har hjälpen reglerats av internationella bidragsgivare under internationella konferenser. Den första konferensen ägde 2001 rum i Bonn, den sista mellan den 23 och 34 november i Geneve. På grund av pandemin blev det en virtuell konferens där 66 länder och 30 internationella hjälpororganisationer deltog. Sammanlagd åtog sig internationella regeringar att betala 3,3 miljarder USD för 2021 och de utlovade liknande belopp fram till 2024.

Det internationella samfundet villkorar de finansiella bidragen för de kommande fyra åren och ställer flertal krav. Dessa har delgivits både talibanerna och den afghanska regeringen innan Geneve konferensen för Afghanistan i november

2020 (Tolo 2020). Enligt dessa krav förpliktar de sig,

- att även fortsatt värna om demokrati och rättsstatsprincipen
- respektera mänskliga rättigheter framför allt för kvinnor och minoriteter
- att utöva regeringsmakten ansvarsfullt och bekämpa korruptionen
- visa att de vill att fredsprocessen fortgår utan förhalning.

”Som näst största bidragsgivare i Afghanistan har Tyskland ett särskilt ansvar. Därför har vi på givarkonferensen varit tydliga – också med hänsyn till pågående fredssamtal.” Under de kommande fyra åren kan Afghanistan få upp till 12 miljarder USD utvecklingsbidrag – men det är på årsbasis en miljard mindre än åren innan (2012 - 16: 16 miljarder USD, 2016 - 20: 15 miljarder). Dessa biståndspengar är verkligen viktiga för Afghanistan, enbart den afghanska regeringens budget finansieras till över 50 % av utländska bidragsgivare. Men utbetalningarna är bundna till hårda krav: ”Beslut som fattas i (inter-afghanska fredsavtalen kommer att påverka storleksordningen av den framtida internationella hjälpen”, säger US ministern Mike Pompeo i videon under konferensen. Internationella bidragsgivare försöker att skapa en motvikt till talibanernas militära aggression genom de utlovade bidragen i syfte att alla parter ska föra framgångsrika fredssamtal. Skulle samtalen misslyckas, och det skulle bli ett maktövertagande av talibanerna under upprättande av en islamisk stat, så bör fortsatta bidrag av Det internationella samfundet starkt ifrågasättas.

4. SAMMANFATTNING

Sammanfattningsvis kan det konstateras att COVID-19 på olika sätt har påverkat situationen i Afghanistan.

Hälsa och medicinsk försörjning: Den sistnämnde var redan innan pandemin bröt ut kvalitativt dåligt och inte alls förberedd att behandla COVID-19 patienter. Det saknades skyddsmasker,

**Utlåtande på uppdrag av en domstol i delstaten Baden- Württemberg, Tyskland
”På vilket sätt påverkar Corona pandemin förhållanden i Afghanistan?”
av Eva-Catharina Schwörer – HAVAH Consulting 2020-11-30**

Inofficiell översättning med författarens medgivande

desinfektionsmedel, respiratorer och utbildad personal, som kunde nyttja dem. Tack vare internationellt bistånd har situationen blivit bättre. Men Afghanistans hälsosektor är fortfarande präglad av korruption, en icke fungerade infrastruktur och utbildad personal. En internationell jämförelse låg dödlighet visar att det inte föreligger omedelbar livsfara. Återvändare har tillgång till enkel medicinsk försörjning, även om standarden är mycket under den europeisk nivå.

Bostadsmarknad: Rent allmänt har pandemin inte haft en större påverkan på hyror i Kabul. Kvalitén av boenden är en fråga om tillgång till pengar: En enkel lägenhet utan värme och komfort, men med tillgång till rinnande vatten, sporadisk elförsörjning, en enkel toalett och möjlighet att laga mat betingar en ungefärlig hyra av 80 – 100 USD i månaden. Har en återvändare tillräckligt med pengar så har den möjlighet till ett boende.

Levnadsförhållanden: COVID-19 hade en negativ påverkan (direkt och indirekt) angående kostnader för livsuppehållet, fattigdom och livsmedelstillgång. Kostnaderna för livsmedel ligger cirka 30 % högre än före krisen. Fattigdomen har dramatiskt ökat: enligt Världsbanken ökade andelen fattiga människor i Afghanistan från 45 % innan COVID-19 till 72 % under COVID-19 krisen. Det afghanska finansdepartementet utgår till och med från 90 %. Det har lett till en ökande osäkerhet om ”tillgång till mat” för många afghaner: nu är 16,9 miljoner afghaner och därmed runt hälften av alla afghaner så fattiga att de utan FN:s livsmedelsdonationer skulle svälta ihjäl.

Ekonomi: I Afghanistan kom COVID-19 pandemin när det redan fanns problem inom politiken, ekonomin och ekologin och läget försämrades ytterligare. Pandemin drabbade befolkningen i städerna särskilt hårt eftersom cirka 16 miljoner i städerna är daglönare. Några av dem har igen fått arbeten, men inte alla: ekonomin krympte mellan 5,5 % och 7,5 % på grund av krisen. Det i sin tur orsakade stigande arbetslöshet både i den formella och den informella sektorn. Redan innan krisen tillkom

enligt Världsbanken varje år 600 000 unga afghaner ny till arbetsmarknaden, vilken bara kan ta emot 200 000 av dem. Idag efter COVID-19 utbrottet har kapaciteten antagligen sjunkit ännu mer.

Konkurrensen om de få arbetstillfällena blir värre genom hundratusentals återvändande arbetsmigranter: på grund av den ekonomiska krisen i Iran återvände sedan januari 2020 knappt 750 000 afghaner till Afghanistan, till 99 % män. ” När människorna som redan bor här inte hittar ett arbete, varför ska en afghan som kommer från utlandet och saknar nätverk det?”, frågar sig en

Utlåtande på uppdrag av en domstol i delstaten Baden- Württemberg, Tyskland

"På vilket sätt påverkar Corona pandemin förhållanden i Afghanistan?"

av Eva-Catharina Schwörer – HAVAH Consulting 2020-11-30

Inofficiell översättning med författarens medgivande
portfoliomanager för ett stort brittiskt projekt som stöds av det brittiska utvecklingsdepartementet
(DFID).

Författaren instämmer i denna uppfattning: för deporterade afghaner från Europa var det redan innan COVID-19 svårt att utan finansiell hjälp tjäna sitt livsuppehälle legalt i Afghanistan. Under tiden har det blivit så gott som omöjligt. "Människor som har kommit så långt som till Tyskland, kommer inte att samla sopor", säger Förenta nationernas specialist för migration. "Innan det händer kommer de utvandra igen. Var och en som har några pengar försöker ta sig över en internationell gräns". Resterande återvändare tillhör i avsaknad av medel till de två tredjedelar av befolkningen som lever i fattigdom i camps och informella bosättningar.

Säkerhetsläget sett i ett större sammanhang: På den senaste givarkonferensen i Geneve lovade Det internationella samfundet att stödja Afghanistan med 3 miljarder USD. Dessa bidrag är bundna till krav, framför allt framgångsrika fredsförhandlingar mellan talibanerna och den afghanska regeringen. Skulle samtalen bryta samman, och skulle talibanerna ta makten och upprätta en islamisk stat, så bör fortsatta bidrag av Det internationella samfundet starkt ifrågasättas.

BILAGA I – bibliografi

Flera hänvisningar till tyska domslut:

Publikationer:

Utlåtande på uppdrag av en domstol i delstaten Baden- Württemberg, Tyskland
"På vilket sätt påverkar Corona pandemin förhållanden i Afghanistan?"
av Eva-Catharina Schwörer – HAVAH Consulting 2020-11-30

Inofficiell översättning med författarens medgivande

AAN / Byrd (2020): Covid-19 in Afghanistan (8): The political economy repercussions of Covid-19 and the aid response; 14 October 2020.

Accord (2020): Covid-19 (allgemeine Informationen, Lockdown-Maßnahmen, Proteste, Auswirkungen auf Gesundheitssystem, Versorgungslage, Lage von Frauen und Rückkehrerinnen, Reaktionen der Taliban, Stigmatisierung); Juni 2020.

AOAV (2019): The reverberating effects of explosive violence on agriculture in Afghanistan.

DTM (2020): Community-Based Needs Assessment, Summary Results Round 10, Jan – Jun 2020.

DTM (2019a): Informal Settlements Infosheet, Summary Results Round 9, Oct – Dec 2019.

DTM (2019b): Baseline Mobility Assessment, Summary Results Round 9, Oct – Dec 2019.

EASO (2020): Afghanistan Key Socio-Economic indicators; Focus on Kabul City, Mazar-e Sharif and Herat City, Country of Origin Information Report; August 2020.

FES, Martin and Parto (2020): On Shaky Grounds – COVID-19 and Afghanistan's social, political and economic capacities for sustainable peace; November 2020.

FEWS NET (2020): Food Security Outlook Update; August 2020.

GFF (2020): Preserving Essential Health Services During the COVID-19 Pandemic Afghanistan;

IFC (2020): Business Pulse Survey, The Impact of COVID-19 on Businesses in Afghanistan Baseline Report, August 2020.

IOM (2018): Afghanistan Survey on Drivers of Migration.

IOM (2020): Return of Undocumented Afghans Weekly Situation Update; 25 – 31 October 2020.

IOM (2020): Protection Monitoring Report; May – July 2020.

KAS (2020): Die Covid-Krise in Afghanistan, Juli 2020.

MoF (2020): Afghanistan National Peace and Development Framework (ANPDF) II.

MoPH (2020): Prevalence of COVID-19 and its Related Deaths in Afghanistan: A Nationwide, Population-Based Seroepidemiological Study; July 2020.

MMC (2020): The Impact of COVID-19 on the Migrants from Afghanistan; October 2020.

Utlåtande på uppdrag av en domstol i delstaten Baden- Württemberg, Tyskland
"På vilket sätt påverkar Corona pandemin förhållanden i Afghanistan?"
av Eva-Catharina Schwörer – HAVAH Consulting 2020-11-30
Inofficiell översättning med författarens medgivande

- MSF (2020): Reality Check – Afghanistan's Neglected Health Care Crisis; March 2020.
- OCHA (2020a): Afghanistan Humanitarian Response Plan – 2020 Mid-Year Revision.
- OCHA (2020b): Strategic Situation Report – COVID-19, No 83; 5 November 2020.
- Samuel Hall (2020): COVID-19 in Afghanistan: Knowledge, Attitudes, Practices and Implications; July 2020.
- Stahlmann (2020): Risiken der Verbreitung von SARS-CoV-2 und schweren Erkrankungen an Covid-19 in Afghanistan, besondere Lage Abgeschobener; März 2020.
- UNAMA (2020a): Afghanistan Peace Talks Fail to Slow Civilian Casualty Toll; 27 October 2020.
- UNAMA (2020b): Final Communiqué, Geneva Conference on Afghanistan 2020.
- UNAMA (2020c): Afghanistan Partnership Framework, Geneva Conference on Afghanistan 2020.
- UNDP (2020): Afghanistan – Coronavirus Socio-Economic Impact Assessment.
- UNHCR (2020): Border Monitoring Update COVID-19 Response; 25 – 31 October 2020.
- WHO (2020): Sustaining Essential Services in Afghanistan During COVID-19 Presentation; September 24, 2020.
- WFP (2020a): Afghanistan Countrywide Weekly Market Price Bulletin, Issue 23; October 2020.
- WFP (2020b): Afghanistan Country Brief, September 2020.
- World Bank Group (2020): Afghanistan Development Update – Surviving The Storm; July 2020.

Tidningsartikel och pressmeddelanden (delvis på tyska)

- DW (2020): "Coronavirus: Tough times ahead as Afghanistan struggles to manage pandemic"; <https://www.dw.com/en/coronavirus-tough-times-ahead-as-afghanistan-struggles-to-manage-pandemic/a-53207173>.
- ECHO (2020): "EU scales up humanitarian support to Afghanistan as worst drought in decades looms large"; https://ec.europa.eu/echo/news/eu-scales-humanitarian-support-afghanistan-worst-drought-decades-looms-large_en.
- FAZ (2020): Infektion ist für jeden fünften Hochbetagten tödlich; <https://www.faz.net/aktuell/gesellschaft/gesundheit/coronavirus/internationale-untersuchung-belegt-hohes-corona-sterberisiko-der-aelteren-16978758.html>.
- Handelsblatt (2020) : „Bundeswehr bereitet sich auf schnellen Abzug aus Afghanistan vor“; <https://www.handelsblatt.com/politik/international/auslandseinsatze-bundeswehr-bereitet-sich-auf-schnellen-abzug-aus-afghanistan-vor/26636198.html?ticket=ST-732809-zj55qUjeVM1GpQPF4sZf-ap3>
- NTV (2020): „Trump ordnet trotz Kritik Truppenabzug an“; <https://www.n-tv.de/politik/Trump-ordnet-trotz-Kritik-Truppenabzug-an-article22175667.html>.
- Tolo (2020): „Donors set 10 Conditions for Continued Support to Afghanistan“; <https://tolonews.com/index.php/afghanistan-167831>.